

Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор Вінницького державного
педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського

_____ проф. Лазаренко Н.І.

« ____ » _____ 2021 р.

ПРОГРАМА І КРИТЕРІЇ оцінювання
з технологій
для вступу на ОС бакалавра
на основі ОКР молодшого спеціаліста
за спеціальністю: 014 Середня освіта
предметною спеціальністю: 014.10 Середня освіта
(Трудове навчання та технології)

Голова фахової атестаційної комісії

В.С. Гаркушевський

Програма вступного випробування з технологій для вступу на ОС бакалавра на основі ОКР молодшого спеціаліста за спеціальністю 014 Середня освіта, предметною спеціальністю 014 Середня освіта (Трудове навчання та технології).

«25» лютого 2021 року – 16 с.

Розробники: В.С. Гаркушевський, кандидат технічних наук, доцент
О.В. Марущак, кандидат педагогічних наук, доцент
В.В. Соловей, кандидат педагогічних наук, доцент
С.Д. Цвілик, кандидат педагогічних наук, доцент

Програма вступного випробування з технологій для вступу на ОС бакалавра на основі ОКР молодшого спеціаліста за спеціальністю 014 Середня освіта (Трудове навчання та технології) розглянута і схвалена на засіданні кафедри образотворчого, декоративного мистецтва, технологій та безпеки життєдіяльності

Протокол від «25» лютого 2021 року № 11

В.о. завідувача кафедри
образотворчого, декоративного
мистецтва, технологій та безпеки
життєдіяльності

О.В. Марущак

Голова фахової атестаційної комісії

В.С. Гаркушевський

«25» лютого 2021 року

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Професійна компетентність майбутнього вчителя трудового навчання та технологій передбачає формування готовності вирішувати специфічні для професії завдання, виконувати певні дії, доведені до рівня компетентностей, що засновані на системному і глибокому освоєнні знань. Виділення професійних якостей ґрунтується на попередньому моделюванні професійної діяльності, сукупності професійних, найбільш поширених ситуацій, що вимагають постановки і вирішення професійних завдань.

Мета вступного випробування з технологій для вступу на освітній ступінь (ОС) бакалавра на основі освітньо-кваліфікаційного рівня (ОКР) молодшого спеціаліста за спеціальністю 014 Середня освіта (Трудове навчання та технології) – визначити рівень усебічної теоретичної та практичної підготовки вступників, їхніх компетентностей, виявити здатності систематично поповнювати свої знання, орієнтуватися в новій інформації, вибирати з неї головне, бачити перспективи розвитку техніки і технологій.

У процесі вступного випробування визначається:

- загальний рівень технічної культури вступників педагогічного університету;
- рівень засвоєння технологічних знань;
- здатність здійснювати інтеграцію теоретичних занять з трудового навчання та технологій з практичною технологічною діяльністю;
- здатність організовувати проєктно-технологічну діяльність, суспільно корисну продуктивну працю (добір видів праці, нормування, облік тощо).
- здатність вирішувати спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі техніки та технологій або в процесі навчання технологій, що передбачає застосування положень і методів технологічної освіти і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Запроваджений проєктно-технологічний підхід на уроках з трудового навчання та технологій вимагає оволодіння здатностями аналізу поставленого

проектного завдання; проектування обраного виробу, конструювання та виготовлення виробів відповідно до освітньої програми з попереднім техніко-економічним обґрунтуванням конструкцій, художньо-естетичним оздобленням виробів, практичним випробуванням технічного устаткування; дизайну виробів, виконання і використання необхідних графічних ескізів, креслень, технічних малюнків, макетів; відбір навчального матеріалу, що передбачає формування системи техніко-технологічних знань, розвиток регіонального декоративно-ужиткового мистецтва, народних ремесел і промислів, технічної творчості.

I. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ

Розділ 1. Основи техніки, технологій і проєктування

Машина як технічний засіб виробництва. Класифікація сучасних машин. Технологічні, транспортні, транспортуючі, обчислювальні та інші машини.

Характерні особливості кожної групи машин. Основні складові частини машин. Функціональні елементи машини: їх класифікація, призначення, характерні особливості.

Поняття про механізми. Техніко-технологічна характеристика найбільш поширених механізмів, їх типи. Будова, призначення та особливості використання механізмів для передачі та перетворення руху. Приклади застосування механізмів. Механічні передачі: призначення та загальна класифікація. Типові деталі механічних передач.

Основні поняття про деталі. Загальна характеристика, типові та спеціальні деталі, їх різновиди, особливості і призначення. Деталь як функціональний елемент машини. Визначення деталі. Характерні особливості різних груп деталей. Способи з'єднання деталей в механізмах. Характеристика рознімних та нерознімних з'єднань.

Робоча машина як технічний засіб виробництва. Її призначення. Поділ робочих машин за ступенем універсальності. Технологічна робоча машина. Її призначення. Поділ технологічних машин за ступенем автоматизації.

Продуктивність праці і її вимірювання. Чинники, що впливають на зростання продуктивності праці.

Трудовий процес та елементи, що входять до його складу. Зміна змісту трудового процесу під впливом науково-технічного прогресу.

Головні економічні показники господарювання. Виробництво продукції в натуральному і грошовому вираженні. Собівартість і рентабельність виробництва та джерела її зростання. Елементи які утворюють собівартість продукції. Шляхи зниження собівартості продукції. Основні напрями використання прибутку підприємства. Найважливіші характеристики продукції, що визначають її

конкурентноспроможність: технічний рівень, енергоспоживання, матеріаломісткість, надійність, зручність у користуванні, досконалість форми, доступність ціни.

Стандартизація, її сутність та мета. Об'єкти стандартизації. Види стандартів. Якість виробу. Показники якості та умови її забезпечення.

Форми власності та підприємницької діяльності в умовах ринку. Значення конкуренції і партнерства для розвитку виробництва. Критерії ефективного виробництва в соціально орієнтованій економіці. Адміністративні та економічні методи управління виробництвом. Поняття про менеджмент і особливості ділового спілкування. Маркетингова діяльність як засіб розширення ринків продукції підприємства.

Розділ 2. Проектна технологія у перетворювальній діяльності людини

Загальні основи проектування у виробничій діяльності людини. Види проєктів. Виробництво як перетворювальна діяльність людини. Створення матеріальних і життєвих благ у процесі виробництва.

Проектна технологія як складова виробничої діяльності людини. Сутність проектування та проєкту. Основні ознаки проєктної діяльності. Виробниче проектування. Види проєктів.

Етапи та стадії виробничого та навчального проектування. Завдання проєктно-конструкторської підготовки виробництва. Поняття про етапи виробничого проектування: технічне завдання, технічна пропозиція, ескізний проєкт, технічний проєкт, розробка робочої документації тощо. Показники функціонального призначення та виготовлення у процесі проектування на виробництві. Критерії оцінювання нової продукції. Поняття про етапи навчального проектування: організаційно-підготовчий, конструкторський, технологічний, заключний. Різні підходи до визначення етапів проектування. Стадія як елемент етапу проектування.

Основні інформаційні джерела. Технологія пошуку інформації засобами Інтернет. Повторення основних понять про інформаційні джерела. Інформаційні

джерела як засіб проєктної технології. Класифікація джерел інформації. Пошук необхідної інформації в довідниках та журналах. Інтернет – світова інформаційна система. Використання в проєктній діяльності засобів Інтернету. Пошукові системи Інтернет. Пошукові каталоги. Технологія пошуку інформації в Інтернеті. Ключові слова в пошуковій системі. Зв'язок між ключовими словами. Пошук за одним словом. Пошук за групою ключових слів. Web-сторінка, Web-каталог. Способи збереження інформації.

Технологія створення банку ідей. Накопичення інформації та її аналіз в дослідно-пошуковій діяльності людини. Формування ідей на основі зібраної інформації. Банк ідей та пропозицій як інформаційна база проєкту. Призначення та структура банку. Використання клаузури для створення банку ідей та пропозицій.

Аналіз існуючих виробів та визначення завдань проєкту. Еволюція об'єктів технологічної діяльності як необхідна передумова для проведення їхнього аналізу. Поняття аналізу, його види. Класифікація об'єктів за певними ознаками (дитохомія). Основні напрями, за якими здійснюють аналіз об'єкту проєктування. Особливості аналізу об'єкту проєктування. Визначення завдань на основі проведеного аналізу.

Аналіз та компоновання інформації для проєкту у різному форматі. Презентації майбутнього проєкту. Аналіз типів інформації. Технологія опрацювання інформації друкованих та електронних інформаційних джерел. Способи занотовування проаналізованої інформації: план, тези, резюме, конспект. Електронний спосіб аналізу та компоновання інформації для проєкту. Алгоритм роботи методом компоновки матеріалів в одному файлі. Сутність написання рефератів. Типи рефератів: навчальні, контрольні, службові, творчі. Технологія написання навчальних, контрольних, службових та творчих рефератів. Структура реферату. Складання бібліографії за темою проєкту. Збереження ресурсів і адрес Інтернету.

Загальні відомості про дизайн. Мета, завдання і значення дизайну як сучасного методу проєктування. Професійні обов'язки дизайнера. Художнє конструювання як практика дизайну.

Основні вимоги дизайну щодо формоутворення предметного середовища. Види, категорії, засоби, властивості та якості композиції. Методи складання композиції. Колір як елемент композиційної організації форм. Поняття про кольорові гармонії, кольорове коло. Основні закони кольорознавства. Психофізіологічні фактори впливу кольорів на людину. Принципи функціонального застосування кольорів.

Стадії дизайну об'єктів технологічної діяльності. Основні принципи художнього конструювання. Мета художньо-конструкторського аналізу виробів. Послідовність художньо-конструкторського аналізу об'єкту проектування. Поняття аналогів та прототипи. Функціональні вимоги до промислових виробів. Положення про конструкційні, технологічні та композиційні відповідності виробів.

Послідовність художнього конструювання об'єктів технологічної діяльності. Поняття проєктної пропозиції. Основні складові частини дизайн-проєкту. Поняття робочий проєкт. Мета виконання дослідного зразка.

Технологія створення дизайн-проєкту. Технологія виконання проєктної пропозиції: попередні дослідження на основі даних соціології та ергономіки; вивчення конструкційних матеріалів і технологій їх виготовлення; визначення основних вимог, що ставляться до об'єкту проектування; варіанти попередніх компоновок; виконання ескізного варіанту; аналіз та відбір ескізних варіантів.

Основні етапи розробки дизайн-проєкту: виконання кінцевого варіанту конструктивного рішення об'єкту його моделювання або макетування; відбір конструкційних та оздоблювальних матеріалів; економічне обґрунтування; оформлення проєкту. Поняття експертизи виробу. Мета та алгоритм проведення експертизи об'єкту проектування.

Складання проєктно-технологічної документації. Поняття «проєктно-технологічна документація». Структура проєктно-технологічної документації. Поняття про складальне креслення, технічний малюнок, аксонометричне зображення, робочі креслення, специфікацію, технологічні картки. Вимоги ЄДСКД та ЄДСТД щодо оформлення документації. Послідовність складання проєктно-технологічної документації.

Економічне обґрунтування проєкту. Загальне поняття про економічну систему, продуктивні сили, засоби виробництва, три основних питання економіки; продуктивність праці та основні її показники (норма часу, норма продуктивності). Поняття прибутку та послідовності його розподілу. Прибуток і рентабельність сучасного виробництва.

Поняття собівартості. Визначення собівартості проєкту. Шляхи зниження собівартості. Формування ринкової ціни кінцевого продукту даного проєкту (матеріального чи інтелектуального). Шляхи економії матеріальних ресурсів проєкту (підвищення якості об'єктів проєктування, зменшення ваги, багаторазове використання деяких матеріалів тощо).

Маркетингові дослідження проєкту. Поняття маркетингу як дослідження ринку певного регіону. Дослідження потреб ринку. Прямі продажі. Анкетування як метод дослідження потреб ринку.

Методи творчого та критичного мислення в проєктній технології. Творчість як основа перетворювальної діяльності людини. Технології та методи творчої діяльності: метод мозкової атаки, метод контрольних запитань, синектика, морфологічний аналіз, метод фокальних об'єктів, метод випадковостей, функціонально-вартісний аналіз, алгоритм розв'язування винахідницьких задач. Винахідництво. Раціоналізаторські пропозиції – рушійна сила у розвитку виробництва.

Використання в проєктній діяльності інформаційно-комунікаційних технологій. Презентація результатів роботи як один з видів перетворювальної діяльності людини. Види презентацій: мультимедійна, публікація, веб-сайт в Інтернеті. Технологія створення публікації. Добір необхідної інформації. Створення веб-сайту. Технологія використання програми Microsoft Publisher для створення веб-сайту.

Ергономіка в структурі перетворювальної діяльності. Загальні питання ергономіки. Історія становлення та сутність ергономічної науки. Методи і засоби ергономічних досліджень. Санітарно-гігієнічні та естетичні умови праці. Ергономічний підхід до організації праці. Ергономічний аналіз технологічного процесу по виготовленню певного об'єкта.

Глобальні проблеми людства. Проблеми загальносвітового рівня – демографічні, екологічні, енергетичні. Сучасна енергетика в екосистемі. Техногенні проблеми в суспільстві. Види виробництв та їх вплив на екосистему. Шляхи подолання енергетичних та екологічних проблем.

Природоохоронні технології. Інформаційна система спостереження та аналізу стану природи. Технології переробки побутових відходів. Сучасні технології безвідходного виробництва продукції. Замкнені системи як один з видів безвідходного виробництва.

Основи професійного самовизначення. Основні функції професійної діяльності. Основні види діяльності людини. Професійна діяльність та професійне самовизначення. Сфери та галузі професійної діяльності людини. Основні поняття: культура праці, професійне становлення особистості, професійна кар'єра.

Портфоліо в професійній діяльності людини. Суть та призначення портфоліо в професійній та в освітній діяльності людини. Основні частини портфоліо в залежності від майбутньої професії. Компонування портфоліо. Відбір та оцінка кращих результатів власної діяльності над проєктом. Мета й завдання проєкту. Поняття професійної кар'єри. Фактори, що впливають на професійну кар'єру (особистісні, службові, виробничі, соціально-економічні тощо).

II. ВИМОГИ ДО ВСТУПНОГО ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ З ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ВСТУПУ НА ОС БАКАЛАВРА НА ОСНОВІ ОКР МОЛОДШОГО СПЕЦІАЛІСТА ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 014 СЕРЕДНЯ ОСВІТА (ТРУДОВЕ НАВЧАННЯ ТА ТЕХНОЛОГІЇ)

Вступне випробування з технологій для вступу на ОС бакалавра на основі ОКР молодшого спеціаліста за спеціальністю 014 Середня освіта (Трудове навчання та технології), відображаючи сутність майбутньої професії, містить професійно значущі елементи освітньо-професійної програми підготовки вчителя трудового навчання та технологій і креслення і розкриває особистісний потенціал абітурієнта. Кожен учасник має продемонструвати свої можливості в однакових умовах з іншими учасниками. Вступне випробування включає в себе виконання тестового завдання.

Абітурієнти виконують тестове завдання, що ґрунтується на вимогах програми для загальноосвітніх навчальних закладів «Трудове навчання» (5-9 класи) та програми «Технології» (10-11 класи), затверджених Міністерством освіти і науки України.

Виконання тестового завдання має на меті виявити знання абітурієнтом:

- змісту основних понять курсів «Трудове навчання» та «Технології», орієнтуючись на їх класичні та сучасні формулювання;
- знання основних положень основ проєктної, технологічної та художньо-естетичної діяльності;
- виявлення рівня теоретичних знань, здатності їх використовувати при розв'язанні нескладних технічних і творчих техніко-технологічних завдань.

ІІІ. ВИМОГИ ЩОДО ВСТАНОВЛЕННЯ РІВНЯ ЯКОСТІ ЗНАНЬ АБІТУРІЄНТІВ З ТЕХНОЛОГІЙ

Відповідно до Закону України «Про вищу освіту», державних освітніх програм основним завданням вищої школи є забезпечення фундаментальної, загальнокультурної, практичної підготовки фахівців, які визначатимуть темпи та рівень науково-технічного прогресу, сприятимуть утвердженню гуманістичних ідеалів, норм людського співжиття, формуванню інтелектуальної нації. Нині особлива роль надається розвитку творчих здібностей майбутніх фахівців – учителів трудового навчання та технологій і креслення, виробленню у них компетентностей самостійно застосовувати набуті знання з основ технологій й методично обґрунтовувати вибір технологій реалізації змісту трудового навчання у загальноосвітніх закладах середньої освіти (ЗЗСО). Тому для виявлення молоді, здібної до навчання за спеціальністю 014 Середня освіта, предметною спеціальністю 014.10 Середня освіта (Трудове навчання та технології) запроваджено проведення фахового вступного випробування з технологій.

Особливого значення набуває оцінювання знань абітурієнтів, що відображає рівень якості технічної, технологічної та графічної підготовки в навчанні за ОКР «Молодший спеціаліст». Зміст запитань і завдань вступного випробування з технологій пов'язаний з напрямками розвитку техніки і технологій та конструкторсько-технологічної компоненти технічної системи знань та передбачає 4 рівні засвоєння компонентів змісту освіти.

Критерії оцінювання технологічних компетентностей абітурієнтів (результатів вступного випробування з технологій і креслення), а саме: рівень володіння теоретичними знаннями та якість практичних умінь і навичок, тобто здатність до застосування вивченого матеріалу під час виконання тестових завдань, визначено нами за використанням рекомендацій УЦОЯО за 200 бальною шкалою, **як результат оцінки**, що виставляється за підсумками вступного випробування.

Критерії оцінювання вступного випробування – тестових завдань з технологій. Тривалість виконання тестових завдань становить 90 хвилин (півтори

астрономічні години). Тести містять 30 завдань: 20 завдань – першого рівня, 10 завдань – другого рівня. Завдання першого рівня оцінюються у 6 балів, другого – у 8 балів. Завдання першого рівня, із закритою формою відповіді, вважається виконаним, якщо визначено правильну із запропонованих відповідей (а, б, в, г...). Завдання другого рівня, з відкритою формою відповіді, вважається виконаним, якщо дана чітка відповідь на поставлене запитання. При загальному оцінюванні результатів тестування бали, набрані за кожне із 30 завдань, підсумовуються і виставляється загальний бал-оцінка. Максимальна кількість балів за тест – 200.

Таблиця 1

Критерії оцінювання вступного випробування з технологій

Рівень	низький	задовільний	середній	достатній	високий
Кількісна характеристика рівня	0-99	100-119	120-149	150-179	180-200

Список рекомендованих джерел

Основна література:

1. **Гащак В.М.** Трудове навчання: (технічні види праці): підруч. для 8-го кл. загальноосвіт. навч. закл. Київ: Генеза, 2016. 256 с.
2. Інноваційні педагогічні технології у трудовому навчанні: навч.-метод. посібник. / Гетта В.Г., Гуревич Р.С., Коберник О.М., та ін.; за ред. О.М. Коберника. Умань: СПД Жовтий, 2008. 212 с.
3. Коберник О.М., Терещук А.І., Гервас О.Г. Технології: 10 кл.: підручник. К.: Літера ЛТД, 2010. 160 с.
4. Методика трудового навчання: проектно-технологічний підхід: навчальний посібник / Бербец В.В.; Дубова Н.В.; Коберник О.М. та ін.; за заг. ред. О.М. Коберника, В.К. Сидоренка. Умань: СПД Жовтий, 2008. 216 с.
5. Навчальна програма з трудового навчання для 5-9 класів / В.К. Сидоренко, Н.І. Боринець, Д.В. Боровик, В.М. Гащак, Е.М. Даниліна, С.М. Дятленко,

Р.М. Лещук, Н.Б. Лосина, Т.С. Мачача, Н.М. Павич, А.І. Терещук, І.Ю. Ходзицька, В.В. Юрженко; затверджена Наказом МОН України від 07.06.2017 р. № 804. К., 2017. 28 с.

6. Навчальна програма: Технології. 10-11 класи: Рівень стандарту, академічний рівень / А.І. Терещук, Н.І. Боринець, С.М. Дятленко, В.К. Сидоренко, Г.В. Терещук, І.Ю. Ходзицька. Київ, 2010. 102 с.

7. Теорія і методика навчання технологій: навчальний посібник / І.А. Андрощук, І.В. Андрощук, В.В. Бербец та ін.; за заг. ред. О.М. Коберника. Умань: ФОП Жовтий О.О., 2015. 474 с.

8. Терещук А.І., Медвідь О.Ю., Приходько Ю.М. Трудове навчання: (обслуговуючі види праці): підруч. для 8-го кл. загальноосвіт. навч. закл. Київ: Літера ЛТД, 2016. 288 с.

9. Терещук А.І. Трудове навчання: (технічні види праці): підруч. для 9-го кл. загальноосвіт. навч. закл. Київ: Літера ЛТД, 2017. 224 с.

10. Терещук Б.М., Дятленко С.М., Гащак В.М., Лещук Р.М. Трудове навчання (для хлопців): підруч. для 7-го кл. загальноосвіт. навч. закл. Київ: Генеза, 2015. 192 с.

11. Терещук А.І. Методика організації проектної діяльності старшокласників з технологій: метод. посіб. [для вчителів, навч. прогр., варіат. модулі] / А.І. Терещук, С.М. Дятленко. К.: Літера ЛТД, 2010. 128 с.

12. Технології: 10 кл.: підручник для загальноосвіт. навч. закл.: рівень стандарту, академічний рівень / О.М. Коберник, А.І. Терещук, О.Г. Гервас та ін. К.: Літера ЛТД, 2010. 160 с.: іл.

13. Технології: 11 кл.: підручник для загальноосвіт. навч. закл.: рівень стандарту, академічний рівень / О.М. Коберник, А.І. Терещук, О.Г. Гервас та ін. К.: Літера ЛТД, 2011. 160 с.: іл.

14. Технології: підручник для 11 класу загальноосвітніх навчальних закладів

15. (рівень стандарту, академічний рівень) / авт. кол.: В.М. Мадзігон, А.М. Тарара, В.П. Тищенко та ін. К.: Педагогічна думка, 2011. 172 с., іл., табл.

16. Трудове навчання (для дівчат): підруч. для 7-го кл. загальноосвіт. навч.

закладів / І.Ю. Ходзицька, О.І. Безносюк, О.В. Горобець, Н.М. Павич. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2015. 176 с.

17. Трудове навчання: (обслуговуючі види праці): підруч. для 9-го кл. загальноосвіт. навч. закл. / І.Ю. Ходзицька, В.П. Тищенко, О.В. Горобець, О.І. Безносюк. Харків: Вид-во «Ранок», 2017. 176 с.

18. Коберник О.М., Терещук А.І., Гервас О.Г. Технології: 11 кл.: підручник для загальноосвіт. навч. закл.: рівень стандарту, академічний рівень. К.: Літера ЛТД, 2011. 160 с.

19. Сидоренко В.К., Лебедєв Д.В., Гедзик А.М., Юрженко В.В. Трудове навчання (для хлопців): підруч. для 6-го кл. загальноосвіт. навч. закл. Харків: СИЦІЯ, 2014. 256 с.

20. Сидоренко В.К., Мачача Т.С., Павх С.П. Трудове навчання (для дівчат): підруч. для 6-го кл. загальноосвіт. навч. закл. Харків: СИЦІЯ, 2014. 272 с.

21. Сидоренко В.К., Мачача Т.С., Титаренко В.П., Павх С.П., Гаврилюк Г.М. Трудове навчання (для дівчат): підруч. для 5-го кл. загальноосвіт. навч. закл. Харків: СИЦІЯ, 2013. 240 с.

22. Терещук Б.М., Загорний В.К., Гащак В.М., Лещук Р.М. Трудове навчання (для хлопців): підруч. для 5-го кл. загальноосвіт. навч. закл. Київ: Генеза, 2013. 176 с.

Додаткова література:

23. Ажаман Л.В., Миколаєнко А.Є. Усі уроки трудового навчання (хлопці). 9 клас. Х.: Вид. група «Основа», 2009. 320 с.: іл.

24. Алексюк А.М. Загальні методи навчання в школі. К.: Рад школа, 1981. 353 с.

25. Андріяшин В.І. Нормування праці учнів у шкільних майстернях. К.: Рад. школа, 1972. 40 с.

26. Богданова С.І. Трудове навчання (для груп дівчат). 5 клас: Розробки уроків. Х.: Веста: Вид-во «Ранок», 2008. 144 с.

27. Богданова С.І. Трудове навчання (для груп дівчат). 7 клас: Розробки уроків. Х.: Веста: Вид-во «Ранок», 2009. 208 с.

28. Богданова С.І. Трудове навчання (для груп дівчат). 9 клас: Розробки уроків. Х.: Веста: Вид-во «Ранок», 2007. 208 с.
29. Виробничі технології. Технологічний словник-довідник: вчителям трудового навчання (технологій) / упоряд.: В.М. Бойчук, О.Ю. Пінаєва, І.В. Савчук, Л.С. Шевченко, М.Ю. Кадемія; за ред. д.п.н., проф. Гуревича Р.С. Вінниця: ФОП Данилюк В.Г., 2009. 335 с.
30. Ворожейкіна О.М. 100 цікавих ідей для проведення уроку. Х.: Вид. група «Основа», 2011. 287, [1] с.
31. Гусєва Л.І. Усі уроки трудового навчання (дівчата). 8 клас: навч.-метод. посіб. Х.: Вид. група «Основа», 2008. 159 с.: іл. табл.
32. Гусєва Л.І. Усі уроки трудового навчання (дівчата). 9 клас. Х.: Вид. група «Основа», 2009. 240 с.: іл.
33. Інтерактивні технології навчання: метод. посібник / О. Пошетун та ін. Умань, 2003. 68 с.
34. Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII “Про освіту”. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2145-19>.
35. Закон України від 16.01.2020 р. № 463-IX “Про повну загальну середню освіту”. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20>.
36. Коберник О. Дидактичні основи уроку трудового навчання. *Трудова підготовка в закладах освіти*. 2003. № 2. С. 3-7.
37. Коберник О.М., Авраменко О.Б., Бербец В.В. та ін. Усі уроки технології. 10 клас. Рівень стандарту. Х.: Вид. група «Основа», 2010. 160 с.
38. Коберник О.М. Інноваційні педагогічні технології у трудовому навчанні: навч.-метод. посібник / за заг. ред. О.М. Коберника, Г.В. Терещука. Умань: СПД Жовтий, 2008. 212 с.
39. Коберник О. Проектно-технологічна система трудового навчання. *Трудова підготовка в закладах освіти*. 2003. № 4. С. 8-12.
40. Ковтуненко Т. Розвиток активності учнів 5-9 класів у процесі дослідної роботи. *Труд. підготовка в закладах освіти*. 1997. № 3. С. 3-15.
41. Кондратюк Г., Денисенко Л. Вимоги до складання навчальних програм

освітньої галузі «Технологія» для загальноосвітніх закладів. *Трудова підготовка в закладах освіти*. 2003. № 4. С. 19-21.

42. Леваднюк О.Є., Цвілик С.Д. Використання матричних моделей педагогічного аналізу уроків з трудового навчання в СЗШ. *Актуальні проблеми математики, фізики і технологічної освіти*: зб. наук. пр. Вінниця: ТОВ «Планер», 2009. Випуск 6. 549 с.

43. Методика навчання учнів 5-9 класів проектуванню в процесі вивчення технології обробки деревини і металу: навч.-методичний посібник / за заг. ред. О.М. Коберника, В.К. Сидоренка. Умань: УДПУ, 2005. 114 с.

44. Методика організації проектно-технологічної діяльності учнів на уроках обслуговуючої праці: навчально-методичний посібник / за заг. ред. О.М. Коберника. К.: Науковий світ, 2005. 92 с.

45. Наволокова Н.П. Практична педагогіка: 99 схем і таблиць / автори-уклад.: Н.П. Наволокова, В.М. Андрєєва. К.: Вид. група «Основа», 2010. 117 с.

46. Нісімчук А.С., Падалка О.С., Шпак О.Т. Сучасні педагогічні технології: навч. посібник. К.: Просвіта, 2000. 368 с.

47. Освітні технології: навч.-метод. посіб. / О.М. Пехота, А.З. Кіктенко та ін. К.: А.С.К., 2001. 256 с.

48. Пелагейченко М.Л. Усі уроки технологій. 10-11 класи. Варіативний модуль. Х.: Вид. група «Основа», 2014. 272 с. (Серія «УСІ уроки»).

49. Пелагейченко М.Л. Професійний довідник учителя трудового навчання. Х.: Вид. група «Основа», 2013. 254 с.

50. Пометун О., Пироженко Л. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: науково-методичний посібник. К.: Видавництво А.С.К., 2004. 192 с.

51. Пометун О., Пироженко Л. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: науково-методичний посібник / за загальною редакцією О.І. Пометун. К.: Видавництво А.С.К., 2004. 192 с.

52. Репіленко Л., Левенець Н. Трудове навчання. Обслуговуючі види праці: розробки уроків для 7 класу. Тернопіль: Видавництво «Підручники і посібники», 2016. 112 с. Серія: Конспект від А до Я.

53. Репіленко Л., Цепенюк М. Обслуговуюча праця. 10 клас. Розробки уроків. Тернопіль: Підручники і посібники, 2008. 256 с.

54. Сидоренко В.К., Терещук Г.В., Юрченко В.В. Основи техніки і технології: навчальний посібник. К.: НПУ, 2001. 167 с.

55. Сидоренко В.К. Проектно-технологічний підхід як основа оновлення змісту трудового навчання. *Трудова підготовка в закладах освіти*. 2004. № 2. С. 2-4.

56. Терещук А.І., Медвідь О.Ю., Приходько Ю.М. Трудове навчання: (обслуговуючі види праці): підруч. для 8-го кл. загальноосвіт. навч. закл. Київ: Літера ЛТД, 2016. 288 с.

57. Терещук А.І. Трудове навчання: (технічні види праці): підруч. для 9-го кл. загальноосвіт. навч. закл. Київ: Літера ЛТД, 2017. 224 с.

58. Терещук Б.М., Дятленко С.М., Гащак В.М., Лещук Р.М. Трудове навчання (для хлопців): підруч. для 7-го кл. загальноосвіт. навч. закл. Київ: Генеза, 2015. 192 с.

59. Терещук Б.М., Туташинський В.І. Трудове навчання. Технічні види праці. 6 клас: навчально-методичний посібник. Х.: Вид-во «Ранок», 2007. 144 с.

60. Терещук Б.М., Туташинський В.І. Трудове навчання (для хлопчиків). 5 клас: навчально-методичний посібник. Х.: Видавництво «Ранок», 2005. 160 с.

61. Трудове навчання (для дівчат): підруч. для 7-го кл. загальноосвіт. навч. закладів / І.Ю. Ходзицька, О.І. Безносюк, О.В. Горобець, Н.М. Павич. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2015. 176 с.

Інформаційні джерела:

1. <https://www.schoollife.org.ua/usi-uroky-trudovoho-navchannya/> – нормативно-правове забезпечення трудового навчання; розробки уроків з трудового навчання для 5-11 класів.

2. http://osvita.ua/school/lessons_summary/work/ – методичні розробки уроків, проектів з трудового навчання для 5-11 класів.

3. <http://subject.com.ua/lesson/work/> – розробки уроків з трудового навчання

для 5-9 класів.

4. <https://urok-ua.com/tag/konspekty-urokiv-z-trudovoho-navchannya/> – конспекти уроків і методичні рекомендації щодо викладання трудового навчання.

5. http://trudovenavchanya.blogspot.com/p/blog-page_16.html – нормативна база, навчальні програми, методичні рекомендації, розробки уроків, додатковий матеріал до уроків, підручники, інтернет-ресурси для вчителя трудового навчання тощо.

6. <https://naurok.com.ua/journal> – журнал «На урок»: розробки до уроків, цікавинки, виховні заходи, корисні матеріали, практичні прийоми, психологія, інклюзивна освіта.

7. <http://trudove.ucoz.org/> – нормативно-правове забезпечення трудового навчання; розробки уроків і проєктів з трудового навчання для 5-11 класів.

8. <https://imzo.gov.ua/> – сайт Інституту модернізації змісту освіти.